

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 40 A

Rok XIV

WARSZAWA
CZWARTEK
9 lutego
1939 R.

Cena 10 Gr.
w

„W UNIWERSYTETACH,
BANKACH, WŚRÓD DOKTO-
RÓW I ADWOKATÓW LUB
W PRASIE MY (ZYDZI)
STANOWIMY, MÓWIĄC MIĘ-
DZY NAM, CAŁY POTOP”.

Zabotyński.

Komisja sejmowa zakończyła

dyskusję nad budżetem

Przemówienie w.-premiera Kwiatkowskiego

Sejmowa komisja budżetowa za-
kończyła w środę rozprawę nad
preliminarnym budżetowym na
rok 1939/40.

Referat generalny przedstawił
pos. Sowiński, który po krótko o-
mówił przebieg koniunktury go-
spodarczej świata w uwypukleniu
koniunktury w Polsce. W wyniku
wydarzeń wielkiej doniosłości w
jakie obfitował r. 1938 olbrzymie
środki finansowe zostały niejako
zamrożone w produkcji wojennej.
Według statystyki angielskiej
zbrojenia w r. 1938 pochłonęły
przeszło 81 miliardów złotych, gdy
łoto całego świata szacowane jest
na 80 miliardów. W rezultacie rok
1938 był rokiem znacznie gorszej
koniunktury niż rok 1937.

W Polsce r. 1938 nie przyniósł
wprawdzie załamania się koniun-
ktury, ale wzrost ożywienia gospo-
darczego uległ osłabieniu.

O wysokości dochodu społecznego
w Polsce decyduje dochodo-
wość rolnictwa. Akcja ratunkowa
musi być prowadzona od strony
walki o lepsze ceny zbóż i od
strony kosztów produkcji rolni-
czej. Należy pamiętać o tym, że
nawet gdy kryzys będzie całko-
wicie opanowany, ceny artykułów
rolniczych ustalą się na poziomie
niskim oraz, że w ciągu długich
jeszcze lat należy się liczyć z ko-
niecznością wywozu nadwyżek na
szej produkcji zbożowej. Bez pre-
miowania wywozu nie obejdzie się.

Załatwienie problemu oddłużeń
wsi jest zagadnieniem zasad-
niczym i pilnym.

Ogromna skala niepokojonych
potrzeb, niewykorzystanych zasobów
naturalnych, miliony niewy-
zyskanych rąk do pracy to wszyst-
ko stwarza realne podstawy dla
ugruntowania w Polsce długo-
falowej koniunktury zwykłej.

Co do projektu ustawy skarbo-
wej to upoważnia on ministra
skarbu do wydatkowania sumy
2 miliardy 523 miliony 141,8 tys.
zł. Załączono do ustawy zestawie-
nie preliminarza administracji
wraz z ogólnym zestawieniem pla-
nów finansowo - gospodarczych
przedsiębiorstw i zakładów mono-
polów oraz funduszy państwo-
wych przewiduje w dochodach
zwyczajnych i nadzwyczajnych
kwotę 4.723.098.000, w wydat-
kach 4.723.066.000.

Wreszcie zwraca się referent
do wicepremiera z apelem, by
umożliwił mu złożenie wniosku
w sprawie poprawy bytu urzę-
dników.

Następnie przemawiał p. wice-
premier Kwiatkowski:

Koniunktura i dekoniunktura
zmienia się jak w kalejdoskopie.
Zawodzą wszelkie plany niezale-
żnie od tego czy wypracowane
przez ustroje demokratyczne czy
totalistyczne. Należy wobec tego
postępować trzeźwo i bez skoków
w niepewną przyszłość, nie trzymając
się teorii, lecz postępując

według metod, które dają zawsze
pozytywne rezultaty niezależnie
od ustroju. Na tle ogólnej sytu-
acji wydaje się, że r. 1939 będzie
szczególnie trudny dla Skarbu
Państwa, choć może nieco łatwiejszy
dla społeczeństwa. W tej
sytuacji szczególnie należy unikać
licytacji haseł.

W sprawie inwestycji rząd do-
tychczas wykonał program na
100 procent i ma nadzieję dalej
go wykonywać. Należy jednak
przypomnieć, że wzrasta zadłu-
żenie a z nim i koszt obsługi

długów. Jeśli chodzi o sytuację
pracowników państwowych to
istotnie uposażenie jest na ogół
małe. Jednakże za ostatnie trzy
lata ogólne dochody Skarbu wzro-
sły o 150 milionów złotych, a
wzmożone wydatki na pracow-
ników wyniosły 190 milionów. Cy-
fra ogólna wydatków na pracow-
ników jest za wysoka i nie pozos-
taje w żadnej proporcji do do-
chodu społecznego. Jedynym wyj-
ściem jest zmniejszenie rozpięto-

ści między uposażeniami bez
zmiany globalnej sumy. Da się
to osiągnąć przez zmniejszenie
wyższych uposażeń. W związku
z wnioskami poselskimi i teza-
mi O. Z. N. co do wskrzeszenia
akcji oddłużeniowej dla rolnic-
twa, wicepremier przypomina, że
wypowiedział się w sposób zu-
pełnie stanowczy przeciwko tym
projektom, z drugiej zaś strony
rząd poczynił szereg pociągnięć
konkretnych celem udzielenia po-
mocy rolnictwu.

P. P. S. marzy o posadach

Krzykliwa opozycja przy cichej współpracy

oto szczyt roлей socjalistycznych

Stronnictwa socjalistyczne wy-
tworzyły niemal jednakowy we-
wszystkich krajach system orga-
nizacji politycznej. Opierają one
ten system na swojego rodzaju
biurokracji partyjnej, zatrudnio-
nej w ubezpieczalniach Społecz-
nych związkach zawodowych, sa-
morządach terytorialnych, a na-
wet w administracji państwowej.
W sposób najbardziej doskona-
ły system ten został ukształtowa-
ny w Niemczech, gdzie został oba-
lony dopiero z nadejściem „Trze-
ciej Rzeszy”.

Podobny system istniał również
w Polsce. Od czasu jednak wpro-
wadzenia zarządów komisarycz-
nych w ubezpieczalniach i w nie-
których samorządach miejskich,
system ten został w znacznym

stopniu ograniczony. Ogranicze-
nie tego systemu zmniejsza moż-
liwości rozwojowe PPS-u. Toteż
PPS zwłaszcza w ostatnich cza-
sach nie tylko marzy o powrocie
do tego systemu, ale stara się
wszelkimi sposobami praktycznie
ten powrót zrealizować.

Jeśli więc PPS występuje tak
ostro przeciwko systemowi rząd-
ów komunistycznych w samorządach
miejskich, to nie jest to dla tego
stronnictwa jedynie sprawa zasa-
dy, ale jednocześnie sprawa
posady, czyli ściślej mówiąc
sprawa posad dla utrzy-
mywanych w ten sposób agitato-
rów partyjnych.

Toteż PPS stara się doprowa-
dzić do porozumienia z grupami
sanacyjnymi z tak ostro atakowa-

nym przez siebie Ozone, pod ja-
kimkolwiek bezpartyjnym płasz-
czykiem. Chce bowiem jaknajprę-
dziej uzyskać wpływ na admini-
strację samorządową. I to wła-
śnie jest jednym z głównych źró-
deł dużej ustepliwości PPS w tym
zakresie. To co będą robili socja-
liści w zarządach miejskich, to
można odłożyć na później, nato-
miast rzeczą najaktualniejszą jest
to, żeby się do tych zarządów do-
stali.

Socjaliści z dużym zaintereso-
waniem śledzą pogłoski o wybo-
rach, jakie mają się podobno od-
być w ubezpieczalniach społecz-
nych. Pełne bowiem przywrócenie
socjalistycznego systemu soc-
jalistycznej organizacji politycz-
nej nie jest możliwe bez przywró-
cenia partyjnych wpływów socja-
listycznych w ubezpieczalniach.
Wpływy ideologiczne, które do-
tychczas posiadają, dla tych ce-
lów nie mają istotnego znaczenia.
Po tych dwóch etapach następ-
nym etapem byłoby przeniknię-
cie i do administracji państwo-
wej. Oczywiście myślimy tu nie
o przeniknięciu ideowym, ale o
przeniknięciu organizacyjnym,
ale to są już dalsze marzenia.

W każdym razie socjaliści nie
wyobrażają sobie swobodnego roz-
woju bez przywrócenia w całej
pełni systemu biurokracji partyj-
nej. W tym kierunku idą ich
wszystkie obecne dążenia. Chcą
oni przywrócić ten stan rzeczy.

W numerze piątkowym ABC

ukaze się artykuł polemizujący ze stanowiskiem posła Stocha

w sprawie zmiany ordynacji wyborczej

pióra Zygmunta Rusinka

b. posła na Sejm, b. sekretarza Str. Ludowego „Piaś”.

Ks. Prymas Hlond kanclerzem kapituły „Orła Białego”

Pod przewodnictwem pana Pre-
zydenta Rzeczypospolitej, jako
Wielkiego Mistrza Orderu Orła
Białego, odbyło się dzisiaj na
Zamku Królewskim w Warszawie
posiedzenie Kapituły tego orderu,
w którym wzięli udział wszyscy

jej członkowie, a mianowicie: mar-
szałek Polski Edward Śmigły -
Rydz, Prymas Polski J. Em. ks.
kardynał August Hlond, senator
prof. dr. Kazimierz Bartel, oraz
minister spraw zagranicznych
płk. Józef Beck, jako zastępca
członka kapituły.

Przed porządkiem dziennym
obecni przez powstanie uczcili pa-
mięć zmarłego kanclerza orderu,
ś. p. ks. kardynała Kakowskiego,
którego wspomnieniu Pan Prezy-
dent poświęcił wstępne przemówie-
nie. Następnie na wniosek p.
marszałka Śmigłego - Rydza kan-
clerzem kapituły obrany został
przez aklamację ks. Prymas A.
Hlond.

Z kolei kapituła przyjęła do
wiadomości projekt nowego sta-
tutu orderu.

Lekkie polepszenie stanu zdrowia Ojca Św.

CITTA DEL VATICANO, 8. 2. Ojciec św. spędził ubiegłą noc
spokojnie, co wpłynęło dodatnio
na stan jego zdrowia.

Pomimo tego wstrzymano wszel-

kie audiencje zbiorowe, jakie
miały się odbyć dnia dzisiejszego
Ojciec św. udzielił jedynie kilku
audiencji prywatnych.

Protest japońskiej marynarki u władz angielskich

HONKONG, 8. 2. Władze ja-
pońskiej marynarki wniosły ostry
protest do przedstawicieli Wielkiej
Brytanii w Tsingtau z powodu in-
cydentu, który wydarzył się w ub-
sobotę. Mianowicie oficerowie i
marynarze krążownika angielskie-
go „Birmingham” zabronili przed-
stawicielom rządu północno - chiń-
skiego, utworzonego pod wpły-
wem japońskim, wstępu na pokład
parowca angielskiego.

Protest podkreśla bezpodstaw-

ność tego postępku i złożony zo-
stał — co specjalnie podkreślają
w Hong - kongu — w chwili,
w której dowódcy marynarki a-
merykańskiej i angielskiej w Chi-
nach admirał Yarnell i wiceadmi-
rał sir Percy Noble składali głów-
nodowodzącemu flotą japońską
admirałowi Oikawa wizytę kurtu-
azyjną na pokładzie jego okrętu.

Do protestu dołączone było we-
zwanie natychmiastowego wyja-
śnienia zajścia.

„Jesteś zdrajcą!” Morderstwa polityczne w Szanghaju

LONDYN, 8. 2. W Szanghaju
powtarzają się w ciągu ostatnich

dni morderstwa polityczne, które
wzbudzają niepokój wśród ludno-
ści.

Przed kilkoma dniami zastrze-
lono na ulicy pewnego wysokiego
urzędnika chińskiego, znanego ze
swych uczuć filojapońskich. Spra-
wów nie ujęto.

We wtorek dwaj urzędnicy
chińscy usposobieni przychylnie
dla Japończyków padli ofiarą za-
machów rewolwerowych. Jedne-
go z nich zastrzelono w kawiarni,
położonej przy Nankin - Street,
drugi zaś, naczelnik wydziału w
min. skarbu zastrzelony został w
chwili gdy przejeżdżał w rikszy
przez ulicę. Do trupa jego przy-
czepiona została kartka z napi-
sem: „Jesteś zdrajcą”.

24 Chińczyków, zajmujących
eksponowane stanowiska i zna-
nych z przychylnego stanowiska
dla Japonii, otrzymało listy z gro-
źbami.

Złóż ofiarę
na F. O. N.

Sprawa kolonii

Sprawa nowego podziału ko-
lonii jest na porządku dzien-
nym. Kanclerz Hitler wysunął
żądanie przywrócenia Niem-
com kolonii. Modnym jest ha-
sło, że podział kolonii jest nie-
sprawiedliwy i krzywdzący.

Zacznijmy od zagadnienia
sprawiedliwego podziału kolo-
nii. Jest to zagadnienie dosyć
użyteczne, gdy zachodzi przy-
takim postawieniu sprawy
kwestia, czy w ogóle posiada-
nie kolonii jest sprawiedliwe,
a jeśli tak, to w jakich waru-
nach? Dotychczas w zakresie
posiadania kolonii główną rolę
odgrywała siła polityczna,
a hasło sprawiedliwego po-
działu było tylko hasłem tak-
tycznym, ułatwiającym roz-

grywki polityczne. Niewątpli-
wie takim hasłem taktycznym
jest ono również w ustach nie-
mieckich.

Zagadnienie kolonii w dobie
dzisiejszej, to przede wszyst-
kim zagadnienie stosunku sił
między wielkimi mocarstwami.
Ostatnie lata przyniosły
wzrost siły politycznej Niem-
ciec i Włoch, a osłabienie
Anglii, a zwłaszcza Francji.
Państwa wzrastające na sile,
pragną dać temu wyraz w za-
kresie podziału kolonii. Wy-
razem tego jest zawładnięcie
Abisynii przez Włochy, wy-
razem tego są obecne żądania ko-
lonialne Niemiec. Hasło spra-
wiedliwego podziału jest tyl-
ko zrzeczenie pomysłaną zasto-

ną dymną.
Hasła kolonialne rozbrzmie-
wają również w Polsce. Istnie-
ją u nas dosyć liczni zwolenni-
cy posiadania kolonii.

Niewątpliwie, jeśli chodzi
o rozwój wypadków na dale-
ką mełę, — mają rację. Wa-
runkiem wstępnym do tego,
aby tego rodzaju postulaty by-
ły na prawdę realne, jest
stworzenie z Polski siły po-
litycznej w Europie. Posiada-
nie bowiem kolonii jest wy-
kładnikiem siły politycznej
państwa macierzystego.

O ile ta siła nie jest jeszcze
faktem realnym, kolonie mo-
gą być czasami ciężarem, nie
pomocą. Pogoń zaś za mira-

żem kolonii może przeszkad-
zać w budowaniu istotnej si-
ły państwowej.

Dopóki więc Polska nie sta-
nie się w całej pełni mocar-
stwem, hasło kolonii nie może
być uznane za realne. Nie o-
znacza to bynajmniej, byśmy
mieli na ten czas zrezygnować
z wszelkiej ekspansji zamor-
skiej. Właśnie przykład Nie-
miec wskazuje wyraźnie, że
istnieją różne inne formy eks-
pansji, nie tylko dążność do
bezpośredniego posiadania ko-
lonii. Te etapy pośrednie, jak
to wskazuje przykład tychże
samych Niemiec, mogą bardzo
ułatwić później otrzymanie
własnych kolonii.

J. K.

Zachmurzenie Miejscami deszcze

Przewidywany przebieg pogody w
dn. 9 bm.:

Pogoda o zachmurzeniu na ogół du-
żym. Gdzieśgdzie drobne opady.
Temperatura w ciągu dnia kilka sto-
pni powyżej zera. Umiarkowane wia-
try z kierunków zachodnich. Miejsca-
mi mglisto.